

ASBEST VERWIJDEREN

TEKST Caroline Van Doren

Maurice De Vocht en René Grosemans, Provinciehuis, Antwerpen, 1966-1980, met het graffiti kunstwerk 'Falling Bird' door Gijs Vanhee (2013)

© PROVINCIE ANTWERPEN

Na een grondige studie besliste men het Provinciehuis in Antwerpen te slopen en te vervangen door een nieuw ontwerp van Xaveer De Geyter. Een van de redenen om het bestaande gebouw volledig af te breken, was het overvloedig aanwezige asbest.

Asbest is een vezelachtig mineraal dat in de bouwsector vaak vermengd werd met andere materialen om brandwerende en isolerende eigenschappen te bekomen. De meest voorkomende soorten zijn chrysotiel (wit asbest), crocidoliet (blauw asbest) en amosiet (bruin asbest); hun gebruik was populair en wijdverbreid in de 20e eeuw. Ondertussen weten we dat asbest erg schadelijk kan zijn voor de gezondheid en werd de toepassing ervan verboden.

Voordat het Provinciehuis stelselmatig afgebroken kan worden, is het nodig dat alle asbest uit het gebouw verwijderd is. De belangrijkste wetgeving rond asbestverwijdering is het Koninklijk Besluit van 16 maart 2006 over de bescherming van werknemers tegen de risico's van blootstelling aan asbest. Die wet schrijft voor dat er steeds een asbestinventaris van de werf moet worden opgemaakt en dat de aannemer twee weken voor de start van de werken een melding moet doen bij Toezicht op het Welzijn op het Werk (TWW). Die dienst keurt het werkplan goed en volgt de werkzaamheden op door onaangekondigde bezoeken.

De bekisting van de kolommen in de parking, de raamkaders en de asbest-cementkanalen werden geëlimineerd volgens de procedure van 'eenvoudige handelingen'

© BE CONSULT

EEN ASBESTINVENTARIS EN EEN MELDING ZIJN VERPLICHT

Eenvoudige handelingen

Een eerste methode om asbest te verwijderen is de procedure van 'eenvoudige handelingen'. Deze techniek komt enkel in aanmerking als het asbestgehalte in de lucht niet hoger is dan 0,01 vezel per cm³. Vooraf wordt het materiaal gefixeerd met een speciale vloeistof en er zijn geregeld controles om te vermijden dat de concentratie wordt overschreden. In het Provinciehuis is de verloren bekisting van de kolommen in de parking zo verwijderd. De raamkaders zijn volledig uitgenomen omdat er asbesthoudende dichting in zat. Er waren ook verschillende asbestcementkanalen die met deze techniek geëlimineerd werden. Noodzakelijk is wel dat werknemers voor deze techniek een externe opleiding van minimaal acht uur hebben gevolgd.

Onderdrukzone

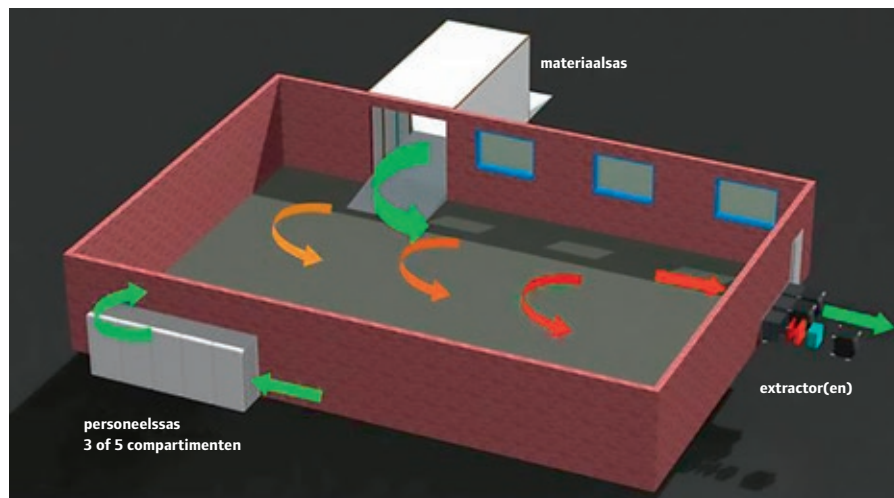
Indien asbest niet eenvoudig weggenomen kan worden, is er ook de meer complexe techniek van de 'onderdrukzone' die enkel uitgevoerd mag worden door erkende asbestverwijderaars. De 'hermetische omtenting' zorgt er voor dat buiten de zone niemand blootgesteld is aan asbestvezels. Om de luchtdichtheid te garanderen, vindt er vooraf een rooktest plaats. De toren van het Provinciehuis werd opgedeeld in vier zones van vier verdiepingen, bovenaan te beginnen. Belangrijkste onderdeel is uiteraard de extractor die zorgt voor de onderdruk. Samen met het personeelssas en het materiaalssas werd deze telkens op het niveau er net onder geplaatst. De asbesthoudende lijm samen met de tegels zelf, de zachte platen aan de liften en de asbestcementplaten aan de binnenkant van de gevel werden op deze manier zorgvuldig verwijderd. Voordat een onderdrukzone opnieuw wordt vrijgegeven, is er een visuele inspectie en een gunstige vrijgavemeting nodig.

Couveusezakken

Een derde methode die erkende bedrijven mogen bezigen is het werken met 'couveusezakken'. Deze techniek is oorspronkelijk ontwikkeld voor de industrie om snel en correct losgebonden asbest rondleidingen te verwijderen. Door de beperkte toepassingen – enkel nog in open lucht toegelaten – komen de 'handschoenzakken' steeds minder aan bod en ook in het Provinciehuis werd deze niet gebruikt.

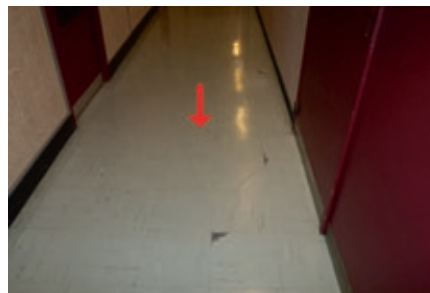
Typisch Belgisch is dat met het KB van 16 maart 2006 de wetgeving rond asbestverwijdering een federale materie is, terwijl de wetgeving rond afvalbeheer een gewestelijke materie is. In het Brussels Gewest en Wallonië komt daar nog een eigen milieuwetgeving bovenop; in Vlaanderen bestaat er geen gelijkaardige wetgeving buiten dit KB dat enkel van toepassing is op een werkgever-werknemerrelatie. Dat wil zeggen dat

particulieren of eenmansbedrijven die asbest verwijderen in Vlaanderen strikt genomen niet verplicht zijn een asbestinventaris of melding in te dienen. De Provincie Antwerpen heeft voor het Provinciehuis een bijkomende doorgedreven inventarisatie laten uitvoeren en een beschrijvend bestek laten opmaken door een gespecialiseerd ingenieursbureau om alles eenduidig te kunnen vastleggen.

Schema onderdrukzone

© INBLUPRO

De asbesthoudende lijm samen met de vloertegels, de zachte platen aan de liften en de asbestcementplaten aan de binnenkant van de gevel werden zorgvuldig verwijderd volgens de techniek van de 'onderdrukzone'

© BE CONSULT